

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1992

гр. София, 17.06.2023 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 15-ТИ СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: С. И. У.

като разглежда докладваното от С. И. У. Частно наказателно дело № 20231110203657 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 243 от НПК.

Производството е иницирано по депозирана жалба с правно основание по чл. 243, ал. 4 НПК от адв. В. В. - САК, служебен повереник на С. С. М., в качеството ѝ на пострадало лице от престъплението, срещу постановление на Софийска районна прокуратура, постановено на 28.09.2022 г., с което е прекратено наказателното производство по досъдебно производство № 1265/2021 г. по описа на 05 РУ-СДВР, пр.пр. № 32749/2021 г. по описа на Софийска районна прокуратура.

В жалбата се релевират доводи, че мотивите на представителя на СРП за постановяване на атакувания акт са повърхностни, а по делото не са събрани всички доказателства, респективно не е извършено пълно и всестранно разследване, съобразно изискванията на НПК. Изразява се становище, че въз основа на възприетата от прокурора фактическа обстановка следва да се релевира правен извод в напълно противоположна посока, а именно – че са налице данни за извършена измама спрямо пострадалата. В тази връзка се изтъква намесата на свидетеля Настева, която намеса е попречила пострадалата да се разпорежи с по-големи парични суми. Изразява се съмнение в действията на свидетеля Т. и неговата бригада, като се твърди, че извършената от тях работа по покрива на къщата на пострадалата не съответства на полученото възнаграждение. На следващо място се поддържа, че в хода на досъдебното производство по делото не са положени достатъчни усилия от страна на разследващите органи за изясняване на извършените от свидетеля Т. и бригадата му ремонтни дейности, в която връзка се счита за

необходимо да бъде назначена строително-техническа експертиза. Изтъква се, че липсват събрани данни и относно личността на св.Т. и останалите свидетели касателно обстоятелството, дали същите са осъждани или криминално проявени. Намира се за необходимо по делото да бъдат разпитани в процесуалното качество на свидетели полицейските служители, отзовали се на сигнала на св.Настева, както и да бъде проведен допълнителен разпит пострадалата.

По изложените съображения се релевира искане атакуваното постановление на СРП, като неправилно и незаконосъобразно да бъде отменено, съответно делото да бъде върнато за продължаване на разследването.

Софийският районен съд, като прецени наведените от жалбоподателя доводи и след обсъждане на събрания по делото доказателствен материал, намира за установено от фактическа страна следното:

В настоящия случай по делото е безспорно установено, че пострадалото лице страда от душевно заболяване, което му пречи самостоятелно да осъществява защитата си. Изхождайки от обективните данни в тази насока, потвърдени от изготвената комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза на пострадалото лице С. С. М., както и предвид защитата на интересите ѝ в качеството на пострадало от деянието лице, в хода на досъдебното производство по делото на същата е назначен особен представител в лицето на адв. В. В. – САК. Установява се също така, че по отношение на пострадалата С. М. не са били предприели действия за поставянето ѝ под пълно или ограничено запрещение и назначаване за настойник, респективно попечител, въпреки че същата страда от деменция. С оглед горното, настоящият състав на съда намира, че на пострадалата следва да се гарантира правото на защита в образуваното наказателно производство и това е възможно именно чрез процедурата на чл. 101, ал. 2 от НПК, независимо, че буквалният прочит на нормата изисква лицето да е недееспособно, т.е. да е поставено под пълно или ограничено запрещение (в този смисъл Решение № 499 от 09.01.2009 г. по н. д. № 563/2008 г. на ВКС, 3-то н.о. и Решение № 272 от 22.11.2017 г. по н. д. № 942/2017 г. на ВКС, 2-ро н. о.). В противен случай интересите на пострадалата биха били злепоставени и същата неоправдано би била лишена от възможност да упражни правата си

по чл. 75 от НПК, в това число и по чл. 243, ал. 4 от НПК. Пострадалата би била поставена в по-неблагоприятно положение в сравнение с лицата, по отношение на които са предприети необходимите действия за поставяне под запрещение и назначаване на попечител или настойник. Поради това единственият възможен начин за упражняване правата на пострадалата е чрез нейния особен представител, имащ качеството на повереник, съгласно разпоредбата на чл. 101, ал. 3 от НПК (съобразно цитираната по-горе практика на ВКС, в която се приема, че назначеният особен представител на пострадало лице, страдащо от душевно заболяване, което е пречка самостоятелно да упражнява правата си, но не е било поставено под запрещение, е легитимирано лице да предяви граждански иск, което разрешение следва да бъде приложено и за случаи като настоящия). В тази връзка следва да се посочи и че срокът за обжалване на постановлението за прекратяване на наказателното производство следва да се счита, че започва да тече от момента на връчване препис от същото на повереника, в случая от 09.03.2023 г., отново защото пострадалото лице е лишено от възможност самостоятелно да упражнява правата си, като неговото бездействие в срока по чл. 243, ал. 4 от НПК не може да доведе до преклудирание правото му да обжалва прокурорския акт. В конкретиката на настоящия случай именно повереникът на пострадалата е това лице, което е легитимирано да сезира съда с искане за упражняване институционален контрол върху акта на СРП, поради което и съдът приема, че жалбата е депозирана от процесуално легитимирана страна – особен представител на пострадалата, в законоустановения срок, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Наказателното производство по ДП № 1265/2021 г. по описа на 05 РУ - СДВР, пр.пр.№ 32749/2021 г. по описа на СРП е образувано на 02.09.2021 г. по реда на чл. 212, ал. 2 от НПК и водено за това, че за времето от 08:30 часа на 01.09.2021 г. до 15:30 часа на 02.09.2021 г., в гр. София, бул. „Ситняково“ № 48, търговски център „Сердика“, с цел да бъде набавена имотна облага, е възбудено и поддържано заблуждение у С. С. М., че ще □ бъде направен ремонт на покрив, с което □ е причинена имотна вреда – престъпление по чл. 209, ал. 1 от НК.

В хода на досъдебното производство няма лице, привлечено в процесуалноо качеството на обвиняем.

С постановление от 28.09.2022 г., прокурорът е прекратил наказателното производство по досъдебно производство ДП № 1265/2021 г. по описа на 05 РУ - СДВР, пр.пр.№ 32749/2021 г. по описа на Софийска районна прокуратура на основание чл. 243, ал. 1, т. 1, вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК.

От събраните по делото доказателства може да се изведе следната фактическа обстановка:

Свидетелят Х. П. Т. и свидетелят К. П. В. се занимавали с ремонт на покриви, като освен чрез публикувани и залепени на стълбове обяви, последните търсили работа и чрез директен контакт с обитатели на имотите, чийто покриви имат нужда от извършване на ремонтни дейности. На неустановена дата през месец май 2021 г. свидетелите Т. и В. премивайки покрай къщата на пострадалата М., находяща се в гр.София, ул. „Ж.“ № ***, провели разговор с нея, в хода на който се договорили да извършат ремонт на покрива □ през месец септември същата година, тъй като М. им заявила, че в момента не разполага с необходимите парични средства.

На 01.09.2021 г. свидетелят Х. П. Т., заедно с бригадата си, извършваща покривни ремонтни дейности, а именно – свидетелите К. П. В., В. Й. Г., А. Д. Й., Р. Р. С. и М. Г. К., посетили гр.София по повод поставянето на изолация на обект, но тъй като последният бил отказан, свидетелите решили да си намерят друга работа.

На 02.09.2021 г., около 08:30 часа, св.Т., отново в присъствието на свидетелите К. В., В. Г., А. Й., Р. С. и М. К., посетили имота, в който живеела св.М., като последната в този момент се намирала в двора на имота си. Свидетелят Т. и собственикът М. отново започнали разговор за нуждата от извършване на ремонтни дейности на покрива на къщата на последната, в която връзка св.Т. се качил на покрива, за да го огледа и да направи конкретна оферта за ремонтните дейности. След извършения оглед, св.Т. съобщил на пострадалата М., че според него покривът на къщата ѝ се нуждае от пренареждане на керемиди, подмяна на счупени такива, отпушване на улуци и казанчета и нивелиране на улук, като предложил услугите на бригадата си срещу сумата в размер от 6 700 лева, включваща материали и

труд. От своя страна св.М. се съгласила, като св.Т. □ предложил да сключат писмен договор, който бил изготвен от пострадалата под неговата диктовка и впоследствие подписан собственоръчно и от двамата. В изпълнение на постигнатата уговорка св.М. предоставила на св.Т. сумата от 1 250 лева, представляваща авансово плащане, а за остатъка от дължимата сума, доколкото същата следвало да бъде изтеглена от банковата сметка на М., била постигната уговорка св.Т. да придружи и транспортира М. до банков клон, откъдето последната да извърши тегленето ѝ.

Непосредствено след това бригадата на св.Т. разпределила работата по покрива на къщата, находяща се в гр.София, ул. „Ж.“ № ***, като част от бригадата закупили необходимите материали за ремонта, с които не разполагали, а другите се качили на покрива и започнали да подменят цигли и капаци. Около 5 часа по-късно бригадата преустановила ремонтните дейности, като счела, че е изпълнила изцяло уговореното.

Вследствие последното и в изпълнение на постигнатата между св.Т. и М. уговорка относно дължимото заплащане, св. М. била откарана от свидетелите Х. П. Т., К. П. В., В. Й. Г., А. Д. Й., Р. Р. С. и М. Г. К., до посочен от последната клон на „ЦКБ“ ЕАД в близост до Централни хали в гр.София, откъдето изтеглила сумата от 1 300 лева, която веднага предала на св.Т., след което всички се насочили към друг клон на банката, находящ се в гр.София, бул. „Ситняково“ № 48, в който работила св.Мария Настева. В хода на обслужването на пострадалата, св.Мария Настева установила, че св.М. дава противоречиви отговори относно причината за теглената сума, сменяла настроенията си и демонстрирала липса на краткосрочна памет.

Посочените обстоятелства провокирали св.Настева да се свърже с полицейските органите при 05 РУ – СДВР, които пристигнали на място и задържали св.Х. Т., св.К. В., св.В. Г., св.А. Й., св.Р. С. и св.М. К..

Изложената фактическа обстановка, която е идентична с възприетата от представителя на СРП, се установява от събраните в хода на разследването доказателства и доказателствени средства. Събраните в хода на досъдебното производство доказателства са анализирани по изискуемия за това начин, като са преценени поотделно и в тяхната взаимовръзка, като в този смисъл доказателствените изводи на прокурора са правилни и се възприемат и от настоящата съдебна инстанция.

Водещо място сред доказателствените източници от значение за изясняване на фактическата обстановка заемат показанията на свидетелите М. К. Н. /л.34-36/, В. Й. Г. /л.53-54/, С. П. В. /л.56-57/, К. П. В. /л.59- 60/, Р. Р. С. /л.63-64/, Ангел Димитринов Й. /л.66-67/, М. Г. К. /л.69-70/, Н. Д. Ц. /л.76/, Ц. С. Ц. /л.77/, Х. П. Т. /л.78-80/ и Л. В. Т. /л.135-136/. Тези свидетелски показания са напълно съответни едни на други, както и с останалите доказателствени средства, като очертават една и съща фактическа обстановка, а именно възприетата по-горе, като не съществуват основания за съмнение в съобщеното, от който и да е от свидетелите. От същите се установява безпротиворечиво, че на процесната дата и място, пострадалата М. и св.Т. се договорили последният, заедно със св.К. В., св.В. Г., св.А. Й., св.Р. С. и св.М. К. да извършат ремонт на покрива на жилището на пострадалата, срещу възнаграждение в размер на 6 700 лева, че са получили от пострадалата сумата от 1 250 лева, представляваща авансово плащане, след което закупили необходими материали и извършили дейност в изпълнение на договореното, както и че след това откарали с автомобила си пострадалата до клон на „ЦКБ“ ЕАД, откъдето тя изтеглила сумата от 1 300 лева, която предала на св.Т.. Установява се от визираните свидетелски показания също така, че бригадата, заедно със собственика на обект – М., отишли в друг клон на банката, където работела св.Настева, като последната се усъмнила в поведението на пострадалата и св.Р. С., поради което сигнализирала полицейските органи, които задържали св.Х. Т., св.К. В., св.В. Г., св.А. Й., св.Р. С. и св.М. К..

На следващо място, в хода на разследването са приобщени писмени доказателства и доказателствени средства - протокол за доброволно предаване на парична сума /л.33/, протокол за доброволно предаване /л.45/, протокол за разпознаване /л.76/, протокол за оглед на веществени доказателства /л. 85-88/, протокол за оглед на местопроизшествие /л.87-88/, договор за ремонт на покрив /л.110/, справка за съдимост на Х. П. Т. /л. 111-112/, в чиято автентичност и достоверност не съществуват основания за съмнение и които са в пълна корелация с останалите източници на доказателства и също допринасят за изграждане на изводите по фактите.

Не на последно място, в хода на разследването са назначени и изготвени експертни заключения на графическа експертиза /л.106-107/ и комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза/л.91-99/, които съдът

намира за обективно и компетентно изготвени, поради което и ги кредитира изцяло.

Предмет на изследване от вещото лице по изготвената графическа експертиза е Договор за ремонт на покрив в гр.София, ул. „Ж.“ №*** (приложен в оригинал на л.111), като от заключението на вещото лице се установява, че подписът за „Възложител“ е положен от пострадалата М.; ръкописният текст (с изключение на текста „6700 шест хиляди и седемстотин лв.“ „изпълнител: Х. П. Т.“) е написан от св.М., а ръкописният текст: „6700 шест хиляди и седемстотин лв.“ и текстът: „изпълнител: Х. П. Т.“ не е написан от св.М.. Този извод на вещото лице е в подкрепа на изложената фактическа обстановка относно договарянето между св.Т. и св.М. и се подкрепя изцяло от показанията на свидетелите Х. Т., В. Г., С. В. и К. В..

От заключението на вещото лице по изготвената в хода на досъдебното производство комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза се установява, че пострадалата М. страда от органично мозъчно разстройство с налудности - деменция, като е установено наличието на изразен когнитивен дефицит, свръхценни идеи, които представляват пречка същата правилно да възприема, запаметява и възпроизвежда факти и обстоятелства, имащи значение за делото, да дава достоверни обяснения и да участва в качеството си на свидетел в наказателното производство. Предвид това правилно в оспорения прокурорски акт е прието, че изводите относно релевантните за разследването факти и обстоятелства не следва да се градят върху показанията на св.М., респективно и същите не са кредитирани и са изключени от доказателствената съвкупност.

Съдът счита, че в хода на досъдебното производство са извършени всички възможни процесуални следствени действия, като прокурорът в атакуваното постановление е изложил подробно фактите, които се установяват от събраните в хода на разследването доказателства.

В рамките на настоящото производство съдът следва да прецени законосъобразността на постановлението на прокурора за прекратяване на наказателното производство, като държи сметка и на конституционно установените правомощия на прокурора да предприеме или да откаже наказателно преследване срещу едно лице. Следователно съдът преценява законосъобразни ли са извършеният анализ на доказателствата по делото и изводите за фактите и правото.

Съдът като съобрази събраните по делото доказателства и въз основа на

техния анализ намира, че изводите на СРП са обосновани, постановени при изяснена фактическа обстановка и след извършване на всички обективно възможни процесуални следствени действия.

Настоящият състав на съда споделя изложените от прокурора правни съображения, че на базата на така събраните по делото доказателствени материали се налага изводът за липса на данни за осъществено престъпление от общ характер, поради което се възприема и като правилен изводът на представителят на държавното обвинение за наличие на предпоставките за прекратяване на наказателното производство по чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК, а именно – деянието не е извършено.

В тази връзка е необходимо да бъде посочено, че престъплението измама, за което е образувано и водено настоящото наказателно производство, засяга обществените отношения, свързани с нормалното упражняване на правото на собственост. Същото е резултатно, увреждащо престъпление с два предмета на посегателство - физическото лице, върху което пряко и непосредствено се въздейства противоправно или чието заблуждение се поддържа /лицето в чиято фактическа власт се намира определено имущество/ и самото имущество. Доказаната съставомерност на престъплението по чл. 209, ал. 1 от НК от обективна страна предполага установяването на няколко предпоставки: на първо място деецът, чрез активни действия, да възбуди или да поддържа съществуващо заблуждение у друго. На второ място е изискването това да стане с користна цел - да набави за себе си или за друго имотна облага. Вследствие на така създадените или поддържани неверни представи, пострадалият следва да бъде мотивиран да извърши разпоредителни действия, в резултат на които се причинява имотна вреда. Възможно е, но не и задължително деецът да е реализирал целта си за набавяне на имотна облага за себе си или за друго (в този смисъл и Решение № 291 от 23.02.2018 г. по н. д. № 1048/2017 г. на ВКС, 1-во н.о.). От субективна страна деецът предвижда, че вследствие на неговото въздействие върху измамени, у последния ще възникнат неправилни представи за конкретни факти от действителността или че поддържа вече възникнали такива неправилни представи. Освен това деецът предвижда и че мотивирано от тези погрешни представи, измаменото лице ще извърши акт на имуществено разпореждане, в резултат на което ще бъде увредено едно чуждо имущество. За субективната страна изводите следва да бъдат изведени от обективните действия на дееца по отношение на пострадалия към момента на извършване на деянието.

В контекста на настоящия случай измама би била налице, ако сключващият договора за изработка изпълнител няма обективна възможност да го изпълни или ако се установи, че макар и да и имал възможност за това, още към този момент е бил взел решение да не го изпълнява. Само и единствено в тези случаи е възможно и допустимо да бъде носена наказателна отговорност. В случаите, когато договорът не е бил изпълнен по каквато и да е друга причина, но не и в резултат на изначална невъзможност или липса на

намерение за това, следва извод, че престъплението не е осъществено от субективна страна. (в този смисъл Решение № 25 от 15.06.2016 г. по н. д. № 1602/2015 г. на ВКС, 3-то н.о.). В случая по безспорен начин се установява, че св.Т., който е сключил договора за ремонт на покрива на къщата на пострадалата, не е имал изначално намерение да не изпълнява същия, нито е била налице обективна невъзможност за изпълнението му. Това следва от факта, че същият е предприел действия по изпълнението му, като заедно с неговата бригада, състояща се от свидетелите В., Г., Й., С. и К., са закупили необходими материали за ремонта, с които не са разполагали, качили са се на покрива, който е трябвало да ремонтират и са извършили конкретни действия в тази насока - подменили цигли, капаци, пренаредили керемидите и др.

Предвид това настоящият състав на съда намира за правилна преценката на прокурора, че по делото не са налице каквито и да било доказателства за въвеждане на пострадалата в заблуждение от страна на св.Т. и/или от някой от останалите свидетели, участващи в бригадата му или че същите са поддържали неверни представи у пострадалата, или да са се възползвали от заблуждението, неопитността или неосведомеността □ и с това да са й причинена имотна вреда. Правилна е преценката на представителя на СРП, че в случая не се установява да е имало изначална липса на намерение или обективна невъзможност да бъде изпълнено уговореното. Доказано е единствено предаването на парични суми от страна на пострадалата на св.Т., които му били предадени в изпълнение на сключения договор за ремонт на покрива на жилището, находящо се на адрес в гр.София, ул. „Ж.“ № ***, което не може да се приеме, че съставлява престъпен резултат от престъплението измама, т.е. „имотна вреда“.

Съдът споделя изводите на наблюдаващия прокурор, според които между св.Х. Т. и св.М. се е породило правоотношение с характер на договор за изработка, като св.Т., сам и чрез своята бригада, се е задължил да извърши ремонтни дейности на покрива на къщата на пострадалата, срещу уговорено възнаграждение, което правоотношение е предмет на уредба на чл. 258 и следващите от Закона за задълженията и договорите. Правилни са изводите на прокурора според които, ако стане явно, че изпълнителят няма да може да изпълни в срок работата или че няма да я изпълни по уговорения или надлежен начин, поръчващият може да развали договора, като има право на обезщетение по общите правила (чл. 262, ал. 2 от ЗЗД), като пътят за защита в такъв случай е чрез извънсъдебно разваляне на договора и предявяване на осъдителен иск по реда на Гражданския процесуален кодекс.

Предвид изложеното съдът намира, че към настоящия момент са извършени обективно възможните и необходими процесуални следствени действия. Не се налага назначаването на съдебно-техническа експертиза, тъй като от наличните по делото доказателства се установява по категоричен и безспорен начин, че изпълнителят по договора за изработка е осъществил действия в изпълнение на задълженията си да извърши ремонт на покрива на жилището на пострадалата. Съдът намира, че дори и да се установи неточно

или лошо изпълнение на договореното, то дори тогава не би могло да се установи по несъмнен начин изначална липса на намерение у изпълнителя да изпълни задълженията си или че това е било обективно невъзможно към момента на сключването на договора. В тази насока следва да се посочи и липсата на възможност в настоящия случай да се съберат допълнителни доказателства в подкрепа на обвинителната теза, доколкото е установено по делото, че св.М. няма възможност да дава достоверни свидетелски показания, а не са налице и други свидетели, живеещи близо до нея, които да възпроизведат своите лични възприятия за фактите и обстоятелствата, включени в предмета на доказване и с това да допринесат за разкриване на обективната истина. С оглед последното, съдът не споделя изложените в жалбата съображения, според които е необходимо да бъдат предприети допълнителни действия по разследването – назначаване на съдебно-техническа експертиза и разпит на свидетели.

При липсата на възможност за извършване на други процесуални следствени действия и липса на доказателства, че е извършено престъпление от общ характер, постановлението на СРП следва да бъде потвърдено като законосъобразно и правилно.

По изложените съображения и на основание чл. 243, ал. 6, т. 1 от НПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Постановление на СРП от 28.09.2022 г., с което е прекратено наказателното производство по досъдебно производство № 1265/2021 г. по описа на 05 РУ-СДВР, пр. пр. № 32749/2021 г. по описа на Софийска районна прокуратура, като **ПРАВИЛНО И ЗАКОНОСЪОБРАЗНО**.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване и протестиране пред Софийски градски съд в 7-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____